

**ПРОБЛЕМИ АНТРОПОГЕННОГО ВПЛИВУ
НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ РАЙОНІВ ВЕЛИКИХ МІСТ**
Турчаніков Д.В., Савва І.Д., Коваленко Д.Р., Себко В.В., Забіяка Н.А.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

На теперішній час, лінії виробництва фруктових соків розміщуються у районах великих міст, тобто ці підприємства прив'язані в основному до місць споживання готової продукції [1, 2], саме тому виникає необхідність у дослідженні відповідності показників стічних вод виробництва фруктових соків стандартам і технічним умовам, а також дослідження ефективності природоохоронних заходів у відповідних районах великих міст. Слід визначити, що у багатьох випадках виробничі лінії, які розташовано в супермаркетах та невеликих кафе, не передбачають системи очищення і в результаті відбувається скид стічних вод у каналізаційні колектори. При цьому, про ефективність природоохоронних заходів є можливим зробити висновки досліджуючи відхилення важливих характеристик навколишнього середовища від вимог нормативних документів і досліджуючи так званий зворотній зв'язок. Наприклад, аналіз фауни річкових молюсків та земноводних дозволяє отримати необхідні данні та розробити певні алгоритми захисту тварин [1, 2]. Зокрема, значна концентрація хімічних сполук у ставках, річках та озерах, скиди стічних вод харчових і переробних виробництв, роблять оточуюче середовище практично не придатним для існування земноводних [1, 2]. Попадання SO_2 в повітря, викликає враження шкірних покривів найпростіших хребетних тварин, зокрема погіршуються процеси газообміну земноводних при їх шкірному диханні. Слід визначити, що на змінення життєдіяльності екосистем впливає і зміна абіотичних умов у межах великих міст, так, наприклад, середня температура повітряного басейну в межах м. Харкова, на $0,5\text{--}1,3^\circ\text{C}$ вище за середню температуру по Харківській області, що також безумовно впливає на популяції тритонів, саламандр, жаб та інших земноводних, а також річкових молюсків. Зокрема наявність незамерзаючих колекторів та інших штучних водойм призводить до значних фенологічних змін. Саме тому вирішення задач, пов'язаних з охороною навколишнього середовища та дотримання природоохоронних вимог, вже багато років є проблемною позицією у сенсі сталого розвитку сучасних міст.

Література:

1. Ковальов О.П., Куденко О.Р. Регіоналізація антропосфери та проблема поводження з відходами // Вісник Харківського державного політехнічного університета: 2002. №563. С. 283–288.
2. Некос В.Ю., Максименко Н.В., Владимірова О.Г. та ін. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище: *Навч. посібник*. К.: Кондор, 2007. 268 с.